

RAS
(Rasspecifik Avelsstrategi)
FÖR
POMERANIAN

FCI-nummer 97

Förord

RAS är till för alla. Du som t. ex planerar avla på din Pomeranian, hane eller tik, kan använda RAS som en ”bruksanvisning”. RAS ska vara till hjälp i valet av avelsdjur, med målet att hålla rasen så sund som möjligt. RAS belyser vikten av att vara noggrann i genomgången av stamtavlor gällande ärftliga defekter, inavel, överanvändning o s v. Ansvaret ligger hos den enskilde uppfödaren att omsätta RAS i praktiken.

Svenska Kennelklubben har beslutat att alla rasklubbar ska ha detta dokument. Rasklubben utarbetar RAS och SKK godkänner efter granskning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund och utveckling.....	3-5
Population/Avelsstuktur.....	6-10
Hanhundsanvändning.....	9
Tiken är uppfödarens bas.....	9
Fertilitet.....	10
Exteriör.....	11-13
Anatomi.....	11
Merle.....	12
Öppen fontanell.....	13
Tänder.....	13
Mentalitet.....	14
Hälsa.....	15-23
Knäleder.....	15-16
Hud och päls.....	17-20
Epilepsi/Anfall.....	21
Hjärta.....	22
Trakealkollaps.....	22
Mycket sällsynt förekommande defekter.....	23
PRA.....	23
Leg Perthes.....	23
Syringomyelia.....	23
Mätbara mål och tidsplan.....	24
Regler och Policy.....	25
Utvärdering av RAS under perioden 2006-2010.....	26
Källförteckning.....	27

Bakgrund och utveckling.

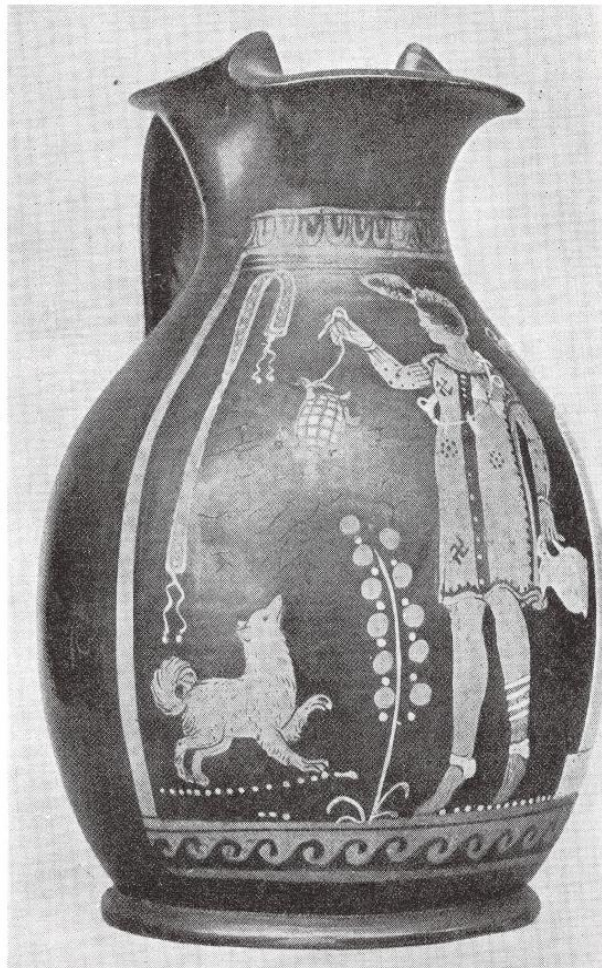
Pomeranianhistoria

Pomeranian har, olikt många andra raser, en tidig spårbar historia.

Historien kan delas upp i Förhistorisk, Europeisk och Modern.

Den Förhistoriska finner man i de tidiga varghundarna som fanns i de norra regionerna, barrskogsbältet. Dessa hundar har senare funnits vara mycket typlika och indelades i gruppen Vargspets hundar.

Den Europeiska historien daterar sig från ca 500 före Kristus. Det är spetshundar som levde i större delen av Europa som fram för allt vakt och boskaps-hundar. Den vanligaste sysslan för de mellaneuropeiska spetsarna var att fungera som larmsignal på gårdarna. Denna spetsstyp har nästan ingen jaktinstinkt och lämnar sällan gården frivilligt. De skulle tala om när besök närmade sig, rovdjur kom in på gården, boskapen hade smittit ur hagen etc. Hos dessa spetshundar föddes regelbundet små exemplar som kom att bli uppskattade så kallade lyxhundar. Ett av de tidigaste fynden finner man på en grekisk vas från ca 400 före Kristus. På ena sidan av vasen ser man en liten pojke som spelar ett instrument och framför honom leker en liten spets. På ett annat grekiskt dryckeskärl ser man en något större spets som leker med en flicka. I Aten finns en vägg med en relief, daterad 566 före Kristus, som visar en liten spets som springer fram och möter ett barn.

Grekiskt vinkrus 400 före Kristus.

Målning av Goya 1810.

På 1500-talet skrev Johannes Caius en bok på latin. I den boken beskriver han spetshundar som Svenska-, Norska-, Isländska- Lappländska- och Eskimotyper. Där omtalas också små spetsar i England för första gången. Från denna period och framåt finner man en hel del målningar av kända mästare där små spetsar finns med. Spetsstypen är tydlig och går inte att förväxla med de bilder man finner på toyspaniel- och maltesityper. Många av hundarna från den här tiden är vita men även particolour förekommer. Fram mot 1800-talet blir de små exemplaren mer och mer Pomeranianlika.

Den Moderna historien, där Pomeranian som ras börjar vara mer homogen, startar på 1800-talet då det blir mer populärt att föda upp sällskapshundar. Pomeranianliknande hundar finns beskrivna i Brittisk litteratur redan 1803. Även storleken på dem finns nämnd och var då runt 45- 50 cm i mankhöjd, alltså som dagens Keeshonds. 1859 hölls den första hundutställningen i England som också var ett föregångsland i det avseendet. Övriga Europa anammade gärna nymodigheter från England så ganska snart spred sig nöjet att ställa ut sin hund. 1870 börjar man registrera Pomeranians och de 3 första som ställdes ut var vita. Dessa tidiga Pomeranians har sitt ursprung från flera olika områden i Europa. Den lilla svarta kom från området runt Tyskland, Holland och Belgien. Schipperken utvecklades också ur dessa svarta spetsar. De vita kom från Frankrike och Italien där även de röda kom från. I Italien fick denna typ av spets namnet Volpino. Brittiska uppfödare räknade över ett dussin färger och storleken krymptes snabbt. 1873 grundades The Kennel Club som övertog registreringen av hundar. När första standarden för Pomeranian kom var vikten satt till under 5kilo.

Lord Egremont's mistress 1815

Drottning Victoria med sin Turi

Rasen var inte särskilt populär i början. Uppsvinget kom när Drottning Victoria intresserade sig för rasen. Hennes första möte med rasen var under en resa i Florence, Italien där hon såg dessa underbara hundar. De kom att bli en av drottningens favoritraser och hon bedrev även uppfödning av rasen. En av de mer kända hette Windsor Marco en sobelfärgad hane. 1896 beslutades att rasen skulle tävla i klasser över och under 4 kilo för att något år senare stanna på en maxgräns av 3,5 kilo, vilket gäller än idag. 1891 bildades Brittiska The Pomeranian Club, Miss Hamilton of Bath med Kennel Roselle blev klubbens första ordförande ändra fram till 1919 när hon avled. Klubben formulerade en utmärkt och mer exakt standard redan under sitt första år. Än idag gäller denna standard med några få uppdateringar.

1901, samma år som Drottning Victoria avled ställdes det ut över 60 Pomeranians på en utställning. 1902 kom den första boken om rasen och 3 år senare, 1905, var det 125 Pomeranians utställda. Många av dessa hundar hade importerats från Tyskland och Belgien för avelsbruk.

1906 hölls en konferens i Frankfurt, Tyskland där man deklarerade att alla storlekar och färger på Tyska spetsar skulle erkännas. Den minsta varianten kallades för Zwergspitz och skulle mäta in under 26cm.

The Ladies Kennel Clubs utställning 1897

1907 hölls den första rasklubbsutställningen hos The Pomeranian Club i England med över 500 anmälda hundar! Denna utställning hölls årligen ända fram till första världskrigets utbrott. 1910 beslutades att idealvikten skulle vara 2-2,5kg. Under den här perioden var orange sobel färgen på modet och alla ville föda upp sådana Pomeranians vilket ledde till att rent svarta, bruna, vita och blå nästan försvann. De båda världskrigen medförde att uppfödningen av Pomeranian gick ned till ett minimum i hela Europa. Med ytterst få avelshundar fick uppfödarna börja det mödosamma arbetet att bygga upp rasen igen efter kriget.

Det är intressant hur Pomeranian fick sitt namn vilket var för drygt 100 år sedan. Området Pommern ligger i östra delen av Tyskland och in i Polen. Till en plats i detta område flyttade familjer från Finland. De hade med sig sina spetsar. Dessa spetsar spreds i Europa under namnet Pommer. Fram till någon gång under 1800-talet var rasen känd som Pommerska spetsen i Sverige, i England som Fox dogs, i Tyskland som Wolf Spitz och i Frankrike som Loup Loup (Varg Varg). De minsta spetsarna började sedan allmänt kallas för Pomeranian.

Cello född 1895

Grevinnan Blanche Bonde.

I Sverige var man tidigt intresserad av Pomeranian. Redan 1916 visade Grevinnan Blanche Bonde, kennel Tjolö, på Tjolöholm, ett stort antal både egen uppfödda och importerade hundar. Den svenska stammen grundades på Engelska och Tyska hundar.

I Sverige har rasen under mycket lång tid behållit det tyska namnet Zwergspits som sedan övergick till Dvärgspets för att under en tid heta Tysk spets / Dvärgspets. Sedan några år tillbaka har rasen äntligen fått sitt rätta namn Pomeranian även här i Sverige

Population/Avelstruktur

Genetisk variation åstadkoms genom avelsurvalet och är en förutsättning för att rasen ska kunna utvecklas och fortleva. Inavel gör att vissa gener fördubblas och att andra går förlorade. Detta gäller både goda och dåliga anlag. Recessiva (dolda/underordnade) gener som kan fördubblas genom inavel, kan ge ärftliga defekter och störningar hos rasen. Många av våra ärftliga defekter såsom PRA (Progressiv Retinal Atrofi) och PL (Patella Luxation – luxation av knäleden) nedärvs recessivt. Även fruktsamhet och immunförsvar påverkas negativt av för hög inavelsgrad. Inavelsgraden har gått ned och kullstorleken har ökat markant under de senaste åren vilket är mycket värdefullt. Detta skall vi anstränga oss att bevara även i framtiden.

Fördelning av inavelsgrader

Kullar födda	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Fördelning parningar i %	100	92	121	133	132	126	128	146	145	178
Upp t.o.m. 6,25 %	14	23	14	6	9	10	19	9	8	17
6,26 % - 12,49%	2	9	3	4	2	0	0	0	0	1
12,5% - 24,99%	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
25 % -										

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Inavelsgrad i %	2,3	3,4	1,7	1,6	1,4	1,2	1,6	1,2	1,1	1,5

Genomsnittlig kullstorlek

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kullstorlek genomsnitt	2,0	1,9	1,9	1,9	2,2	2,1	2,0	2,3	2,2	2,3
Antal kullar	117	125	139	143	143	136	147	155	153	196

Hundar använda i avel

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hanar	62	67	65	72	72	73	70	82	80	84
Tikar	108	114	128	137	136	129	141	145	143	183

Registrerade valpar

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hanar	115	128 (4)	119 (5)	156 (5)	156 (5)	139 (4)	173 (15)	184 (14)	180 (12)	228 (16)
Tikar	126	121 (6)	138 (3)	146 (10)	166 (1)	147 (5)	163 (11)	202 (14)	170 (10)	228 (20)
Totalt (=importer)	241	249 (10)	257 (8)	302 (15)	322 (5)	286 (9)	336 (26)	386 (28)	350 (22)	456 (36)

När vi ser till de egenskaper vi önskar på rasen, som god hälsa, rastypisk exteriör och mentalitet, blir förhållandet väldigt komplext. Det är många egenskaper att ta hänsyn till när man planerar en ny valpkull. En hund som har en bra egenskap kan samtidigt ha andra mindre bra egenskaper. Det är svårt att ta hänsyn till alla egenskaper man vill förbättra på en gång. En bra tumregel är att inte försöka förbättra allt på en gång utan att koncentrera sig på de mest önskvärda egenskaperna man vill förbättra vid varje enskild parning.

FÖRKLARINGAR:

Allel = variant av en gen. Vissa gener har bara två varianter, andra betydligt fler.

Locus = (plural loci), är den bestämda plats på kromosomen där information om en viss gen är lagrad. Gener med ett och samma locus i kromosomerna är alleler av samma gen.

Homozygot/heterozygot = en homozygot individ har två identiska alleler i ett locus medan en heterozygot två olika.

Subpopulation = En avgränsad population inom populationen, t ex "jaktlabradorer" som ingår i rasen labrador men sällan paras med den övriga populationen.

Inavelsgrad = andelen av en individs gener där båda allelerna är identiska genom arv. En individ med en inavelsgrad på 6,25 % är homozygot i 6,25 % av generna. Sannolikheten för att generna i ett enskilt locus ska vara dubblerade är alltså 6,25 %. Sannolikheten för en dubblering av alleler ökar, ju mer besläktade de parade individerna är.

Släktskap = När man beräknar släktskapsgraden får man sannolikheten för att två besläktade individer ska ha identiska alleler till följd av gemensam härstamning. Utifrån släktskapet mellan två individer kan man beräkna inavelsgraden för eventuell avkomma. Om de till 50 % har kopior av samma gener (släktskapsgraden = 50 %), vad är då sannolikheten för att avkomman får samma allel i dubbel uppsättning om dessa båda paras med varandra? – jo, hälften, d v s 25 %, som då ger oss siffran för inavelsgraden.

Släktskapstyp	Släktskapsgrad i %	Inavelsgrad för avkomman i %
Förälder – avkomma	50	25
Helsyskon	50	25
Halvsyskon	25	12,5
Kusiner	12,5	6,25

Man kan få en betydligt högre inavelskoefficient (släktskapsgrad) än 25 % vid upprepade släktskapsparningar i flera generationer!

Statistiskt utfallsschema vid autosomal recessiv nedärvning

Genen överförs genom autosomal enkel recessiv nedärvning. Autosomal innebär att genen inte är kopplad till någon könsgen, utan kan drabba både hanar och tikar. Med en recessiv nedärvning menas att anlaget är vikande, det vill säga att endast ett sjukdomsanlag inte gör hunden sjuk. Se schema nedan:

			
	 	 	
	 	 	
	 	 	

ILLUSTRATION: KATARINA FERM

Enfärgat ljus hund betecknar FRI/NORMAL från den recessiva genen.

Ljus-mörk betecknar ANLAGSBÄRARE (CARRIER) med ett anlag för den recessiva genen.

Enfärgat mörk betecknar GENETISKT AFFEKTERAD (AFFECTED) med dubbla anlag för den recessiva genen (har sjukdomen/defekten/anlaget).

Som hunduppfödare är det en fördel att känna till hur en egenskap förs vidare mellan generationer, vilka faktorer som styr arvet och vilka risker och särskilda hänsynstaganden det medför att avla inom en sluten population. För att kunna delta i, eller förstå, en diskussion om t ex ärftliga sjukdomar inom hundraserna är det viktigt att ha grundläggande insikter i genetik.

Inavel

Att para hundar som är nära släkt med varandra är ett sätt att få större jämnhet och likhet mellan individerna i en hundras. Många raser har funnit sin form och blivit enhetliga som en följd av att uppfödarna bedrivit inavel i olika hög grad. Efter idog påverkan av genetiker, som jobbar med sannolikheter, har vi under senare år fått lära oss att tänka om. Visst kan det gå bra också med en inavelsparning, men man ska ha klart för sig att inavel handlar om ett **mycket högre risktagande** än man kan tro. I slutänden kan det drabba hundarnas hälsa och i ett längre perspektiv vara negativt för rasens utveckling.

Hanhundsanvändning

Valet av avelshundar måste ske bland dem som är bäst lämpade sett till flera egenskaper. Skulle vi koncentrera oss på ett problem som t ex PL (Patella Luxation) skulle förbättringen kunna ske snabbare, men man riskerar att förstärka andra oönskade egenskaper istället. Avelsarbetet skall bedrivas sakta och försiktigt med en bred syn på önskade egenskaper. Det är väldigt viktigt att inte tappa gener genom att begränsa den tillgängliga avelsbasen med för nära släktskapsavel. Överanvändning av enskilda individer utgör en av de största farorna i hundaveln. Därför är det viktigt att uppfödarna tar till sig den information som finns tillgänglig om vilka individer som redan har många avkommor och barnbarn, se under "avelstrategi". Framför allt skall man söka information på SKK:s hunddata och avelsdata, samt prata med ägaren/uppfödaren av den hane man tänkt sig att använda. För att få en opartisk bedömning av hur väl hanhunden överensstämmer med rasstandarden bör hanhunden vara officiellt utställd och knäledernas status bör vara officiellt undersökt.

Önskvärt är att en hane tillåts para några enstaka tikar (ca 10 valpar totalt) och att man sedan utvärderar resultatet när valparna är minst 1 år. Har det visat sig att hanen nedärver mindre önskvärda egenskaper så har man inte förstört en hel generation. Är man å andra sidan nöjd med avelsresultatet så kan hanen återigen börja verka i avel. Hanhundsägarna har i detta sammanhang ett stort ansvar.

Informationen som en utvärdering av valparna ger behövs också för att öka förståelsen för fördelarna med att använda äldre hanar i aveln, i motsats till unga hanar. Flera av de genetiska defekterna (läs under rubriken hälsa) hos rasen kanske upptäcks tidigast vid ca 12 månaders ålder, en del så sent som vid 4-5 års ålder. Att få en så fullständig bild som möjligt av vilka dolda (recessiva) fel en avelshund bär på kan ta många år.

Importerade hanar bör vara knäledsundersökta och gärna även ögonlysta för PRA i Sverige innan avelsdebuten. Informationen om hälsoläget på en importerad hund kan vara osäker av flera olika anledningar, varför det är av största vikt att man själv låter undersöka sin blivande avelshane.

Obesläktade hanar övervärderas ibland eftersom inavelskoefficient 0 inte alltid är det bästa valet med hänsyn till valparnas hälsa. Alla linjer bär på dolda anlag och inavelskoefficienten visar bara hur mycket man dubblar en eller flera individers anlag. Även obesläktade individer kan bära på samma sjukdom eller defektanlag.

Tiken är uppfödarens bas.

Tiken är den viktigaste tillgången i uppfödarens värv. När man köper sin första avelstik har man mycket vunnit genom att försöka få så mycket information som möjligt och att ha klart för sig vilka egenskaper man letar efter. På det sättet kan man skapa en stabil tiklinje som är förutsättningen för fortsatt avel. Tiklinjen bär de gener som samlats genom tidigare avelsarbete. För att öka den genetiska variationen i sin stam behöver man tillföra nya linjer (obesläktade hundar) från andra populationer i rasen. Tiken är kennelns trygga bas och hanarna kan åstadkomma snabba förändringar på gott och ont. För att få en opartisk bedömning av hur väl tiken överensstämmer med rasstandarden bör hon vara officiellt utställd och knäledernas status bör vara officiellt undersökt.

Importerade tikar bör vara knäledsundersökta och gärna även ögonlysta för PRA i Sverige innan avelsdebuten. Informationen om hälsoläget på en importerad hund kan vara osäker av flera olika orsaker varför det är av största vikt att man själv låter undersöka sin blivande avelstik.

Fertilitet

Den genomsnittliga Pomeraniakullen ligger på 2,2 registrerade individer (2012) vilket är en i flera avseende låg siffra, trots att den ökar. En jämförelse med andra raser visar att Pomeranian har betydligt lägre kullgenomsnitt. Tikar som endast blir dräktiga med en valp löper en ökad risk att förlösas med kejsarsnitt och valpen har då inga syskon att träna socialt beteende med. Det är också vanligt att valpningarna hos Pomeranian tar lite längre tid än större raser. Tikarna är vanligen utomordentligt goda mödrar med gott om mjölk och ett stort tålamod. De blir ganska lätt dräktiga och insemination är mycket ovanligt. Enligt SKK:s grundregler och Jordbruksverkets föreskrifter ska ingen tik paras före 18 månaders ålder.

Avelsstrategi:

- ⤴ Rasklubben vill uppmuntra alla uppfödare att inhämta grundläggande kunskaper i genetik.
- ⤴ En hanhund bör inte användas i avel innan han fyllt 12 månader.
- ⤴ En avelshane bör inte bli far till mer än 5 % av antalet valpar i en generation, vilket betyder maximalt 30 kullar under hanens livstid (under de senaste 10 åren har endast 3 hanar haft fler kullar än det nu rekommenderade taket). Medelvärdet bör ligga på 10-12 kullar per hane eller ca 25 valpar.
- ⤴ En avelshane bör inte ha fler barnbarn än 60-70 individer under sin livstid. Information om barnbarn på varje enskild hane finns att hämta på SKK:s avelsdata. Varje uppfödare har ett ansvar att känna till hur många barnbarn en hane man tänkt använda i avel har.
- ⤴ Innan avelsdebuten bör hanen och tiken vara officiellt utställda samt officiellt knäledsundersökta. Resultaten publiceras på SKK:s hunddata.
- ⤴ Importerade hanar och tikar bör vara utställda, officiellt knäledsundersökta och ögonlysta i Sverige innan avelsdebuten.
- ⤴ Att i enlighet med Jordbruksverkets och SKK:s regler inte para tik under 18 månader.
- ⤴ Uppfödare bör undvika att i generationer avla på individer födda med kejsarsnitt och även undvika att avla på individer födda i små kullar.
- ⤴ Att inte använda tikar med förlösningssproblem, tikar som har dålig modersinstinkt eller lite mjölk i juvren.

Mål:

Att behålla den låga inavelskoefficient rasen hade år 2012 (1,5 %) och att öka uppfödarnas kunskap om hur man inhämtar information innan en parning, samt att använda fertila, lättparade och självvalpande tikar som får mer än en valp och även är goda mödrar.

Länkar:

<http://www.skk.se/uppfodning/avel-och-uppfodning/genetik-och-avel/>
<http://www.skk.se/Global/Dokument/Uppfodning/ovrigt/att-leta-avelsdjur.pdf>
<http://www.skk.se/Global/Dokument/Uppfodning/ovrigt/parning.pdf>
<http://www.skk.se/Global/Dokument/Uppfodning/ovrigt/att-folja-upp-sina-valpar.pdf>
<http://www.skk.se/Global/Dokument/Uppfodning/uppfodning-min-hobby.pdf>

EXTERIÖR

Begreppet 'typ' avser summan av de detaljer som tillsammans utgör rasen Pomeranian och klart skiljer den från varje annan ras. Pomeranian är en sällskapshund av spetstyp som skall vara kvadratisk och normalbyggd. Rasens utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur och de hundar som visas på utställning. Det är av högsta prioritet att välja avelsdjur med omsorg.

Anatomi

Det är inte bara den iögonfallande pälsen som utgör en vacker Pomeranian; det finns en anatomi att ta hänsyn till som också innefattas av ordet exteriör. Våra bästa Pomeranians är av hög internationell klass, men det finns också en omfattande avel på individer med okänd kvalitet.

Strategi angående exteriör:

- ⤴ Rasklubben ska verka för att uppfödarna är väl förtrodda med rasstandarderna och dess innehåll.
- ⤴ Uppfödarna ska i möjligaste mån delta på uppfödarmöten och konferenser anordnade av Pomerianklubben, SSUK eller SKK.
- ⤴ Motivera uppfödarna att aktivt söka ny information om avel i allmänhet och rasen i synnerhet.
- ⤴ Öka förståelsen för hundens anatomi.
- ⤴ Öka uppfödarnas intresse av att föda upp exteriört fullgoda hundar.
- ⤴ Öka kvaliteten på genomsnittsindividerna.
- ⤴ Rasklubben skall uppmuntra till att öka andelen meriterade hundar i aveln, gällande både lydighet, agility och utställning.

Mål:

Att endast använda de exteriört bästa och mest rastypiska individerna i avel.

Merle

Merle är en färg/teckning som förekommer hos en hel del raser. Avel med denna färg är normalt styrd av strikta regler. På Pomeranian förekommer merlefärgen inte naturligt, utan har tillkommit genom blandrasparningar i USA, främst med Shetland Sheepdog. Därför kan dessa hundar inte betraktas som renrasiga, även om de är registrerade som Pomeranian. Färgen är ett diskvalificerande fel som ger priset 0 på utställning. Vid registrering står det tydligt i stamtavlan att det är en otillåten färg.

Defekter kopplade till färgen - Merlesyndromet

Merlefärgen framkallas av ett dominant anlag (M) som "bleker" det normala pigmentet. Svart och chokladfärgad päls blir blå, medan röd, orange och creme, med eller utan sobel, påverkas mindre eller inte alls. I raser där merle förekommer vill man inte ha kombinationer med merle x röd, orange, creme, med eller utan sobel. Samma sak gäller för particolour med dessa färger. Endast parningar merle x svart eller merle x black and tan tillåts. Vad som händer när man får avkomma mellan merle x rött/orange osv är att den röda/orange färgen kan dölja merlefärgen. Man får alltså en hund som ser röd/orange ut men genetiskt är merle. Man skall alltså inte använda hundar i avel som har en eller flera merlefärgade hundar i sin stamtavla.

Vid parningar (genetiskt) merle x merle riskerar man grava defekter på avkomman. Inom de raser där den subvitala/letala färggenen för merle förekommer, och där merle-färgade hundar används i avel, ökar risken för multipla ögonanomalier. En näthinneförändring, retinal dysplasi, kan förekomma som ett av delsymtomen i merlesyndromet. Bland merlefärgade hundar som är heterozygota (endast en av föräldrarna är merle) är det ökad risk för ögonmissbildningar och hörseldefekter jämfört med hos hundar av andra färgvarianter; dövhet drabbar påtagligt ofta hundar med merlefärg. Homozygoter (båda föräldrarna merle) för merleanlaget är vita med blå ögon och färgen kallas vit merle. Homozygoterna är vanligen sterila, behäftade med ögonanomalier och helt eller delvis döva. Dessa anomalier hos vit merle ingår i merlesyndromet.

Strategi angående merle:

Då färgen är otillåten i standarden är de Svenska Pomeranianklubbens policy att man inte skall bedriva avel med merlefärgade hundar eller hundar med merle i stamtavlan.

Mål:

Att aldrig använda merlefärgade hundar eller kända anlagsbärare av merle i avel.

Öppen fontanell

Öppen fontanell nämns som diskvalificerande fel i rasstandarden. Med öppen fontanell avses det icke förbenade mellanrummet mellan de olika benplattorna i skallen. Fontanellen består av tunn bindväv istället för ben. Öppna fontaneller kan vara flera och finnas på sidorna och i nacken, även om det vanligaste är att de finns mitt uppe på huvudet. Det finns ett tydligt samband mellan stor skallkupol, fontaneller och vattenskalle.

Strategi angående öppen fontanell:

Man bör inte avla på hund med öppen fontanell

Mål:

Att inte använda hund med öppen fontanell i avel.

Tänder

Ett fullständigt bett på en hund består av 42 tänder. Det förekommer att Pomeranian inte har en fullständig tanduppsättning, vanligen är det premolarer som saknas. De kan ha besvär med tänder och tandkött av flera olika anledningar såsom dålig skötsel och/eller dåliga anlag. Tidig tandlossning beror oftast på dåliga tandanlag och en benägenhet att få tandsten. Inom rasen förekommer också svaga/tunna käkar samt underbett. Valptänderna faller inte alltid av som de ska, oftast är det hörntänderna som envist sitter kvar. Man måste då söka hjälp hos en veterinär som söver valpen och drar ut de mjölk tänder som sitter kvar. Det är individuellt när det skall göras men vanligen är det i 6-8 månaders ålder. Felplacerade tänder nämns som observandum i SRD - Särskilda rasspecifika domaranvisningar, SRD, är ett kommenterande komplement till standarderna och har målsättningen att öka domares medvetenhet om exteriöra överdrifter och sundhet.

Strategi angående tänder:

- ⤴ Man ska upplysa sina valpköpare om att valptänderna inte alltid faller ut av sig själv och att ägaren, om nödvändigt, måste uppsöka veterinär för att få hjälp med att dra ut kvarsittande valptänder när valpen är 6-8 månader.
- ⤴ Man ska inte avla på hundar med svaga käkar och stora tandförluster.
- ⤴ Man bör avstå från avel på hund som har underbett.
- ⤴ Uppmärksamma problemet genom att sprida information om hur man sköter hundens tänder.
- ⤴ Uppfödarna bör informera valpköpare om hur hundens tänder ska skötas för minsta möjliga lidande.

Mål:

Att endast använda hundar med starka käkar och så fulltaligt antal tänder som möjligt i avel. Få fram valpar som byter sina tänder själva, utan hjälp.

MENTALITET

De mentala egenskaperna hos en Pomeranian bör vara gott självförtroende och att den är positiv i mötet med andra människor och djur. Den är lättlärd och pigg samtidigt som den snabbt kan lugna ner sig om den blivit upprörd. Det finns både ett socialt och ett genetiskt arv som ska beaktas. Mödrar med god mentalitet som tar väl hand om sina valpar kan därigenom överföra sina goda egenskaper till valparna. Ängsliga och/eller skälliga hundar bör undvikas i aveln. Miljöpåverkan kan också påverka individer så att de blir olämpliga i avel. Pomeranian saknar i stort sett jaktlust.

Strategi angående mentalitet:

Hund som uppvisar beteendestörning i form av överdrivna rädsloreaktioner eller aggressivt beteende i provocerade eller för hunden vardagliga situationer ska inte användas i avel.

Mål:

Att i avel endast använda hundar som har ett gott och för rasen typiskt temperament.

Länkar:

<http://www.skk.se/uppfodning/mentalitet/vad-ar-mentalitet/>

HÄLSA

Pomeranian är en frisk ras när man ser till de vanligaste sjukdomarna på hund. Det är mycket ovanligt med tumörsjukdomar och allergier. Fertilitetsnedsättande sjukdomar så som livmoderinfektioner är också mycket ovanliga. Under den här rubriken redovisas sjukdomar och hälsoproblem i fallande ordning med det oftast förekommande först. Sedan kommer en rubrik med mycket ovanliga sjukdomar, där man endast känner till ett mycket litet antal fall (1-10 under en 20 års period). De individer som drabbas av dessa ovanliga sjukdomar skall genast tas ur avel så att man underviker en ökning av sjukdomen i rasen. Rasklubben rekommenderar också att föräldrar och avkomma till drabbad individ tas ur avel.

Knäleder

Normalt knä

Luxerat knä medialt

Höger knä sett rakt framifrån

Patellaluxation graderas enligt följande:

Grad 0: Normal

Grad 1: Patella ligger på plats men kan luxeras manuellt. Den återgår spontant i normalt läge.

Grad 2: Patella luxeras lätt manuellt eller spontant. Den är mestadels luxerad men kan reponeras.

Grad 3: Patella är permanent luxerad och kan inte reponeras.

Patella kan luxera både lateralt (utåt) och medialt (inåt).

Luxerande knäleder (Patella Luxation, PL) är vanligt förekommande bland alla dvärghundsraser. En del forskare anser att det är kopplat till dvärgväxt och att vi nog aldrig kommer att bli fria från det. Under senare delen av 2000-talet har antalet patellaundersökta hundar ökat från under tio till runt 40 hundar om året. Trots att det är en stor ökning är det fortfarande för få undersökta hundar för att vi ska kunna vara helt säkra på hur populationen ser ut. Vi ser att runt 60 % av de testade hundarna varje år är utan anmärkning(ua). De anmärkningarna som finns är till största delen grad 1 och 2. Vi har sett en försiktigt positiv utveckling av knäledsstatusen under den senaste 10-årsperioden. Vi tror att uppfödarna har blivit mer medvetna om problematiken kring knäleder, och lägger vikt vid detta i sin avelsplanering. Fastställande av knäledsstatus är en bedömningsfråga och vi har sett några exempel på ägare som gått till olika veterinärer med samma hund, och fått olika resultat. Detta är olyckligt, men vi anser ändå inte att enskilda feldiagnoser är skäl nog för att avfärda testet som sådant. Det är dock så att det är uppfödarnas kompetens och ansvar som är avgörande för om uppfödningen i stort och som helhet får en förbättrad knäledsstatus.

Rasklubben har under den senaste 5-årsperioden lagt vikt vid att höja kompetensen kring knäproblematiken genom information i klubbtidningen. Vi har också infört möjlighet att redovisa bland annat föräldradjurens knästatus på hemsidans valpförmedling.

Strategi angående knäledsproblematiken:

- ⤴ Rasklubben rekommenderar att para hundar med så bra knäledsstatus som möjligt. Om en uppfödare anser att ett avelsdjur i flera andra avseenden är värdefullt kan hundar belastade med grad 1 eller grad 2 undantagsvis paras med hundar som har grad 0. Vi rekommenderar att avkomman följs upp.
- ⤴ Hundar med grad 3 skall inte användas i avel.
- ⤴ Rasklubben ska arbeta med kompetenshöjning genom olika medlemsforum.
- ⤴ Aktiva uppfödare bör uppsöka klubbens uppfödarräffar.
- ⤴ Att skapa en fortsatt positiv utveckling av i andelen testade hundar, i första hand avelsdjuren.
- ⤴ Uppmärksamma uppfödarna på att en icke undersökt hund inte automatiskt är utan anmärkning.

Mål:

Alla avelsdjur bör vara officiellt knäledsundersökta och aveln ska bedrivas med i första hand fria hundar.

Länkar:

http://kennet.skk.se/avelsdata/Flikar.aspx?sida=Ras_info&id=535

Hud och päls

Inom rasen förekommer hormonrelaterade sjukdomar som visar sig genom att hunden mer eller mindre förlorar sin päls (Alopeci). I vardagligt tal kallar man dessa olika syndrom för BSD (Black Skin Disease) eftersom de hårlösa partierna blir svartpigmenterade. BSD är INTE en sjukdom i sig, utan ett folkligt uttryck för flera olika sjukdomar som ger håravfall. I USA där problemet är som störst har man beslutat att kalla dessa olika hormonstörningar för *Severe Hair Loss Syndrome* (Kraftigt håravfallssyndrom). Det finns minst 4 kända hormonrelaterade sjukdomar som orsakar kraftigt håravfall. De som förekommer mest och kan diagnosticeras är:

Thyroxinbrist (Hypothyreodism), eller Thyroidea, är brist på sköldkörtelhormon (Thyroxin), även kallat T4. Symtomen kan vara varierande från hund till hund men vanliga symtom när ämnesomsättningen sjunker är att hunden blir trött, frusen (söker upp varma platser) och ökar i vikt. Ofta blir pälsen matt och glanslös och kan kännas torr och spröd. Symetriskt håravfall på båda sidor av kroppen är vanligt. Thyroidea kan förväxlas med Cushings syndrom.

Tillväxthormonbrist – hudförändringarna orsakas av brist på tillväxthormon (somatotropin). Detta hormon utsöndras av hypofysen och är nödvändig för pälstillväxten och för att huden ska bibehålla sin normala elasticitet. Drabbade hundar har olika grad av pälsavfall och mörkfärgning (pigmentering) av huden, men är i övrigt friska.

Brist på binjureproducerat könshormon - binjureproducerat könshormon (dermatos), är ett syndrom som kliniskt liknar tillväxthormonbrist. Det beror på onormal produktion av könshormon i binjurarna. Som oftast beror på tumörer i hypofysen eller i binjurarna. Detta leder till sekundära förändringar i nivåerna av tillväxthormon.

Cushings syndrom, eller mer egentligen Hyperadrenocortism, är en hormonell sjukdom som beror på överproduktion av kortison i binjurarna. Sjukdomen ses framför allt hos äldre hundar. 85-90% av alla fall är överstimulering av binjurarna. Överstimuleringen beror vanligen på godartade tumörer i hypofysen. Typiska symtom är kraftigt ökad törst och urinproduktion samt att hunden tappar päls. Ofta får de även stor aptit och blir runda om buken. Fetma, svaghet, uttunning av muskler, ökad pigmentering, tunn hud och förkalkningar i huden förekommer också.

Alopecia X – denna benämning (som betyder håravfall av okänd orsak) används när man inte kan ställa en diagnos som visar på något specifikt symtom. När diagnosen Alopecia X ställs kan det till exempel vara så att hunden har en kombination av 2 eller flera av de ovan nämnda tillstånden.

Valp 8 mån. Ett typiskt utseende för de valpar/unghundar som har en mycket stor risk att utveckla Alopecia X. Onormalt pälsbyte där endast huvud och ben fått vuxenpäls. Jämför med bilden bredvid.

Valp 7 mån. Hela valppälsen är redan bytt på ett normalt sätt där risken att utveckla Alopecia X är mindre.

Beskrivning av sjukligt pälsavfall

Många Pomeranianvalpar eller unghundar får en stor, tjock och tät valp- eller första vuxenpäls som sedan inte fälls och byts ut mot en ny normal päls. När valppälsen blir äldre blir den oelastisk, tovar/filtar sig lätt och känns "död". Då det är dags för fällningsperioden ersätts den inte av ny päls, vilket resulterar i att hunden blir mer eller mindre hårlös. På drabbade hundar som hunnit få en vuxenpäls brukar symtomen starta vid svansroten och på baksidan av låren. Håret på svansroten växer inte tillbaka om man klippt det och lårens baksidor glesnar ur.

Det är främst hanar som får alopeci även om också tikar kan få det. Detta har gett upphov till spekulationer om att anlaget kanske sitter på X kromosomen, men det är på intet vis klarlagt att så är fallet. Det är också vanligt att de drabbade hundarna är mycket typade (korta, breda nosar och rejäl benstomme).

Det är alltså främst en viss typ av Pomeranian som drabbas. Det finns en del tidiga tecken att vara observant på: en överdrivet stor valppäls som är mycket tät, att valpen inte fäller av sin valppäls vid ca 5 månaders ålder utan att den nya pälsen, i bästa fall, kommer upp i den gamla så att man vid ca 6-7 månaders ålder kan se en rand på ryggen av ny päls. En normal frisk Pomeranianpäls är helt utbytt från valppäls till vuxenpäls vid ca 7-8 månaders ålder, medan många av de drabbade hundarna har synlig valpull kvar så sent som vid 9-10 månaders ålder och ibland ännu senare. Vuxna hundar som utvecklar alopeci har ofta en svagt färgad päls som är mjuk med ett alltför stort inslag av underull och glest med täckhår.

Under de senaste åren har man provat diverse mediciner för att få tillbaka pälsen.

En hane som visar tidiga tecknen på sjukligt pälsavfall. Blek färg, pälsen på benen står inte i proportion till kroppsbehåringen. Ingen återväxt efter fällning.

Nästa stadium är vanligen att pälsen tunnar ut på höften och lårens baksida.

I Sverige är det ovanligt att veterinärerna skriver ut någon av dessa mediciner då de har kraftigt negativa biverkningar. Alopeci i sig kan de flesta hundar leva med men medicineringarnas biverkningar förkortar ofta livslängden markant och på ett ofta plågsamt sätt. Ett flertal uttryck har skapats i samband med att alopeciproblemen debatteras mer och mer. Man talar om "rolling coat" på valpar vilket betyder att vuxenpälsen växer fram i valppälsen istället för som i den friska varianten där valpen faller valppälsen och sedan får en vuxenpäls. Vidare pratar man om "recoated" vilket betyder att det är en hund som tappat pälsen, behandlats med mediciner och på så sätt fått tillbaka päls. Ibland kan sjuka hundar för en kort period, eller mer sällsynt, för resten av livet, få tillbaka pälsen utan behandling/medicinering. Man skall här vara klar över att det fortfarande är en hund med alopeci och arvet har inte ändrat sig – man har bara dolt sjukdomen.

Det kan med stor säkerhet fastslås att dessa sjukdomar är ärftliga men man känner ännu inte till den exakta arvgången. Innan det finns ett forskningsresultat som klarlägger arvgången skall man utgå ifrån att båda föräldrarna är bärare. De hundar som drabbas av sjukligt hårfall är sällan över 5 år. Vanligast är att sjukdomen visar sig i 1 – 4 års ålder. Rekommendationen att använda äldre hanar på över 5 år i aveln grundar sig på att ytterst få hundar utvecklar alopeci senare än så. Att använda en äldre hane med frisk päls talar dock bara om att just den hunden inte utvecklat alopeci däremot kan den fortfarande vara anlagsbärare. Ingen hund kan anses vara fri från alopeci innan vi fått tillförlitliga gentester. Därför bör uttrycket "BSD fri" eller "Alopecia X fri" helt undvikas. Felaktiga pälsar nämns som observandum i SRD - Särskilda rasspecifika domaranvisningar, SRD, är ett kommenterande komplement till standarderna och har målsättningen att öka domares medvetenhet om exteriöra överdrifter och sundhet.

Här har de första hårlösa partierna visat sig och huden blir oftast mörk där päls saknas. Den bleka pälsfärgen syns tydligt i kontrast till huvudets normalfärg.

När sjukdomen är fullt utvecklad glesnar pälsen ut, och det sker ingen återväxt på kroppen. Pälsen är glanslös, tovar och känns oelastiskt död.

Hund med fullt utvecklat sjukligt pälsavfall (alopeci).

Pälsen på huvudet och benen är oftast bestående.

Strategi angående pälsproblem:

- ⤴ Man ska inte använda hund med någon form av sjukligt håravfall i avel!
- ⤴ Bärare bör inte paras med varandra. Syskon till hund med alopeci kan dock inte betraktas som bärare endast av den anledningen att de är syskon. Bärare= hund som lämnat BSD.
- ⤴ Hane som lämnat avkommor med sjukligt håravfall i 3 olika kombinationer ska inte användas mer i avel.
- ⤴ Tik som lämnat avkommor med sjukligt håravfall i 2 olika kombinationer ska inte användas mer i avel.
- ⤴ Det åligger uppfödaren/ägaren själv att ha det moraliska och etiska ansvaret att ta en hund ur avel och att lämna sanningsenliga upplysningar.
- ⤴ Publicera nya rön om denna genetiska defekt och förbättra avelsstrategin allteftersom kunskapen om defekten blir större.
- ⤴ Öka andelen äldre hanar (över 5 år) i aveln.

Mål:

Att inte avla på hundar med Alopeci (sjukligt håravfall) och att noggrant utvärdera avelsdjuren.

Epilepsi/Anfall

Fall har påvisats, men det är svårt att avgöra hur vanligt det är på rasen då det också förekommer epilepsiliknande anfall som kan orsakas av att hunden tex tappar andan, slår i huvudet och liknande.

Epilepsi brukar delas in i två grupper – sekundär och primär. Vid sekundär (förvärvad eller symtomatisk epilepsi) finns en påvisbar skada i hjärnan. Skadan kan ha uppkommit av flera olika orsaker, t ex genom yttre våld, hjärntumör, hjärnhinneinflammation, vattenskalle, öppen fontanell, hypoglykemi, valpsjuka, förgiftning, hjärt-lungsjukdomar, lever- eller njurskador och en del ämnesomsättningssjukdomar. Vid primär epilepsi (idiopatisk epilepsi) kan man inte påvisa någon skada i hjärnan, alltså är orsaken okänd. Primär epilepsi debuterar oftast mellan 6 mån och 5 år och har oftast samma mönster från gång till gång (anfall om 30 sekunder-4min). Primär epilepsi anses vara den som spelar störst roll vid arvbarhet, men då flera gener är inblandade är det svårt att veta hur det nedärvs. Man ska naturligtvis inte avla på individer med konstaterad epilepsi, men tyvärr kan vissa fall av epilepsi konstateras väldigt sent i livet, då individen redan hunnit gå i avel. Man måste då vara uppmärksam på avkommor och inte använda dessa i avel.

Ett tillstånd som kan förväxlas med epilepsi är **hypoglykemi** som framför allt unga valpar kan drabbas av. Det orsakas av akut blodsockerfall där valpen blir slö, vinglig och slapp. Ofta rinner det också saliv från mungiporna. De som vanligen drabbas är unga valpar i åldern 3 veckor till 4 månader. De drabbade valparna är ofta små för sin ålder, lite ointresserade av att äta och kan ibland också kräkas upp sin mat. Orsaken till hypoglykemi är att valpen varit utan mat för länge. Om man ser att valpen är slapp och vinglig skall man genast försöka få i valpen sockervatten (1 tsk druvsocker eller strösocker i ½ dl vatten som ges med doseringsspruta eller liten tesked i munnen). Se till att den får sockervattnet i små doser så att den hinner svälja och inte får ner det i lungorna. Om man lyckas få i valpen sockervattnet piggar den på sig inom 5 minuter. Då är det dags att ge den god mat, som man ibland får ge med en liten tesked in i munnen. Valpen blir oftast snabbt pigg igen och är man sedan uppmärksam med matningen behöver tillståndet inte upprepas mer. Denna åtgärd med sockervatten är den absolut snabbaste lösningen på problemet. Att åka till veterinär utan att behandla hemma först kan ta alldeles för lång tid, men om man känner sig osäker kan veterinär uppsökas efter att man gett sockervatten. Hypoglykemi av det slag som beskrivs ovan är inte ärftligt och går över av sig själv utan medicinering.

Strategi angående epilepsi:

Att undersöka misstänkta individer och ta dem ur avel.

Mål:

Individer med epilepsi ska inte användas i avel.

Hjärta

Pomeranian kan ha en form av hjärtfel, Mitral Endokardos, som innebär att klaffen mellan vänster förmak och kammare utsätts för åldersförändringar i alltför unga år. Den förtjockas, skrumprar, förlorar sin elasticitet och sluter inte tätt. Resultatet blir att blodet, när hjärtat drar ihop sig för att pumpa det ut i kroppen, läcker tillbaka till förmaket. Detta läckage gör att det uppstår ett virvlande flödesljud – ett blåsljud. I början kan hjärtat kompensera detta genom att växa (ungefär som idrottshjärta) samt genom kraftigare och snabbare hjärtverksamhet. Till slut räcker dock inte detta och hunden får diverse problem. Njurarna och levern får dåligt med näring och fungerar inte som de ska, hunden mager och har svårt att göra sig av med slaggprodukter. Hjärtat börjar växa och kan trycka på bronkerna och/eller ödem (vätska) bildas i lungorna och hunden börjar hosta.

Strategi angående hjärtfel:

Att undersöka misstänkta individer och ta dem ur avel.

Mål:

Individer med hjärtfel ska inte användas i avel.

Trakealkollaps

Luftrörs- eller trakelakollaps som det heter, är en respiratorisk sjukdom hos hund. Symptomen är som regel varierande grad av hosta. Allvarigare symptom kan vara perioder där hunden inte får nog syre vilket beror på att broskbågarna i luftröret kollapsar. Hundens slemhinnor kan då bli blåa och hunden kan i värsta fall svimma av syrebrist. Sjukdomen behandlas som regel medicinskt men allvarlig kollaps kan också behandlas kirurgiskt. Frekvensen av trakealkollaps har minskat betydligt under det senaste decenniet, så att det idag är ganska ovanligt.

Strategi angående trakealkollaps:

Att undersöka misstänkta individer och ta dem ur avel.

Mål: Individer med trakealkollaps ska inte användas i avel

Mycket sällsynt förekommande defekter

PRA

(Progressiv retinal atrofi) är en fortskridande, ärftlig näthinnesjukdom som förekommer i många raser. Det finns två varianter, en som kommer i tidig ålder (juvenil), och en som uppkommer vid senare ålder (generell). Näthinnan förtvinar och hunden blir så småningom blind. Det finns också olika former av PRA (olika rubbningar för olika raser). Under de senaste 20 åren har ca 5-10 Pomeranians konstaterats med generell PRA i Sverige. Vi avråder helt från avel på misstänkta anlagsbärare, dvs drabbade hundar samt deras föräldrar, avkommor och syskon.

Legg Perthes (utvecklingsrubbning i höftleden)

Sjukdomen kallas även Perthes sjukdom eller Calvé Perthes sjukdom, och innebär en utvecklingsrubbning av skelettet. Ledkulans blodförsörjning försämras så illa att benvävnaden förtvinar. Sjukdomen är mycket plågsam för hunden och debuterar vid könsmognaden. Vid Perthes sjukdom får man en kraftig smärtreaktion i alla ytterlägen och särskilt vid rotation. Ett bens muskelstyrka beror på hur mycket det belastas. Har hunden ett smalt och ett kraftigt ben är det alltid något fel; den har avlastat ena benet i smyg. Ett sjukt ben har få och tunna muskler medan det friska blir litet övertränat så att det får mer muskelmassa.

Ena eller båda bakbenen kan drabbas. Fler enkelsidiga än dubbelsidiga fall upptäcks, men det kan finnas fler av den senare typen än vi tror. Smärta från båda bakbenen uppfattas inte alltid som hälta utan kan tolkas som ett struttigt rörelsemönster med korta steg och stela ben. Lindriga fall kan läka av med vila och behandling. Men i de fall då operation måste tillgripas bör den göras så snart som möjligt. Man sågar helt sonika bort hela ledkulan och rundar av lårbenshalsen så att den får en slät yta. Efter hand utvecklas en så kallad pseudoartros (falsk led) som ersätter den skadade ledkulan. Opererade hundar blir smärtfria, men hälta kan bestå.

Man vet att arvgången är komplex och att det ännu återstår att identifiera de modifierande faktorer som gör att vissa hundar med genetisk belastning inte alltid visar symtom. Avel på hundar med Perthes sjukdom är förbjuden enligt SKK:s grundregler och det bör även gälla föräldrar till hund med Perthes sjukdom. Risken att vara nedärvare är kraftigt ökad hos syskon och andra nära släktingar.

Syringomyelia (SM)

Syringomyelia (SM) är en neurologisk sjukdom. SM beror på en missbildning i bakhuvudets skallben. Missbildningen gör skallen för trång och hjärnan kläms ihop med neurologiska skador som följd. De vanligaste symptomen på Syringomyelia är att hunden känner obehag i området runt nacken eller skulderna vilket resulterar i att den börjar klia sig med bakbenen. Kliandet förvärras när hunden är upphetsad eller går i koppel och oftast kliar sig hunden bara på ena sidan. Alla hundar med Syringomyelia behöver inte ha dessa symptom, ibland kan de yttra sig som överkänslighet runt huvudet, nacken och frambenen. Hundarna kan också gnälla eller skrika utan någon synlig orsak. I många fall kan hunden leva ett helt normal liv med sjukdomen men i de svårare fallen kan det utvecklas skolios i nackområdet, svajande rörelser bakifrån och/eller svaghet i frambenen. I de allra svåraste fallen kan problemen leda till att hunden måste avlivas. Symtomen debuterar ofta mellan 3 månader och 3 års ålder men kan också dyka upp senare. För närvarande är magnetröntgen enda möjligheten att ställa rätt diagnos.

Strategi angående mycket sällsynt förekommande defekter:

Att inte använda individer drabbade av sällsynta sjukdomar i avel. Inte göra om kombinationer som lämnat en sällsynt sjukdom, vara försiktig med syskon till dessa och vänta med avelsdebut.

Mål: Individer med PRA, Legg Perthes, Syringomyelia och andra sällsynta sjukdomar ska inte användas i avel.

MÄTBARA MÅL OCH TIDSPLAN

Pomerianklubben och SSUK har ansvaret för rasens utveckling. Pomerianklubben har som övergripande mål att väcka intresse och främja avel med psykiskt och fysiskt fullgoda och rastypiska individer. Rasens utveckling grundas nästan helt på uppfödarnas val av avelsdjur varför det är av stor vikt att ha en gemensam policy som tar tillvara rasens möjligheter att fortleva. Detta kan effektiviseras om uppfödarna samarbetar i högre grad än idag. Nya uppfödare bör ta lärdom av dem som fött upp rasen i många år. Avelsarbetet ska vara målinriktat, hållbart och långsiktigt. Med hållbart menas att det inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet och funktion, samt inte heller tömmer rasen på dess genetiska variation. Avel och uppfödning ska ske i enighet med SKK:s grundregler och policy, djurskyddslagen, länsstyrelsen och konsumentköplagen, samt den rasspecifika avelsstrategi (RAS) som utarbetats av Pomerianklubben. Man har också att ta hänsyn till Specifika Domaranvisningar där domaren ska kolla särskilt på käkar, tänder och päls. Rasen har i nuläget inget av SKK administrerat hälsoprogram med särskilda krav på föräldradyren för registrering av valpar. Syftet med rasklubbens rekommendationer i RAS är att de på frivillig väg tillsammans med öppenhet emellan uppfödare ska främja en långsiktigt hållbar avel.

För en fortsatt positiv utveckling av rasen har Pomerianklubben utarbetat följande riktlinjer för avelsarbetet:

- ⤴ Verka för att behålla den genetiska variation och låga inavelsgrad rasen har 2012.
- ⤴ Bibehålla den rastypiska mentaliteten där det uppmärksamma, tillgivna, livliga och lättlärd ligger till grund.
- ⤴ Verka för god hälsa som ger ett långt liv utan hälsostörningar.
- ⤴ Bibehålla funktionell exteriör med det vackra, välformade huvudet, den korta ryggen, rastypiska pälsen, högt ansatta svansen och kontrasten mellan nätthet och styrka.
- ⤴ Arbeta för ökad fertilitet.
- ⤴ Verka för ökad kunskap hos uppfödarna.
- ⤴ Rasklubben bör tillsammans med uppfödarna ta reda på mer fakta om valpkullar, fertilitet och sjukdomar, för att kunna komma tillrätta med problem som uppstår.

Regler och Policy

SKK:s Grundregler

<http://www.skk.se/Global/Dokument/Om-SKK/Grundregler-S7.pdf>

SKK:s avelspolicy inklusive kommentarer och uttalanden

<http://www.skk.se/uppfodning/regler-policys-och-lagar/skks-avelspolicy/>

<http://www.skk.se/uppfodning/regler-policys-och-lagar/avelskommittens-policyuttalanden/>

Djurskyddslagen

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19880534.HTM>

Jordbruksverkets regler för hund

<http://www.jordbruksverket.se/download/18.26424bf71212ecc74b080001024/2008-005.pdf>

Utvärdering av RAS under perioden 2006-2012

Pomeranian har under denna period flyttats till en dyrare skadegrupp hos försäkringsbolagen, vilket framför allt beror på en ökad frekvens av kejsarsnitt. Klubben har informerat medlemmarna om vikten av att känna till sin hunds knäledsstatus och det har skett en ökning av knäledsundersökningarna (patellaundersökningarna).

Tyvänn har frekvensen av alopecia x ökat under de senaste åren. Det har inte kommit så mycket nya forskningsrön kring alopeci men klubben försöker att informera om det som finns. Klubben konstaterar vidare att det finns en tendens mot en minskning av antalet anfall/kramper och klubben hoppas på en fortsatt positiv utveckling.

Vår strategi med hanhundsanvändning har till stora delar lyckats. Det är väldigt få hanar som debuterar i avel före 12 månaders ålder och vi kan samtidigt konstatera att det är också färre hanar som överanvänds. På tidsidan har vi inte lyckats lika bra då man ser en ökning av kejsarsnitten. Klubben tror att det beror på en kombination av att det läggs större vikt vid att få fram levande valpar och att veterinärerna är snabbare med att erbjuda kejsarsnitt. Klubben vill framhålla inställningen att kejsarsnitt är en livräddande åtgärd för tiken, inte en uppfödarmetod. Vi ser mycket positivt på att kullgenomsnittet ökat efter att ha legat still på under 2 valpar per kull under många år. Det har nu (2012) ökat till 2,2 valpar per kull.

Det har genomförts få MH-tester (MH=Mentalbeskrivning Hund) på rasen då Pomeranianägarna haft ett svalt intresse. MH är kanske något som inte riktigt passar vår ras. För dem som velat genomföra ett MH har det varit svårt att hitta testtillfällen. Vi ser inga mentala problem i rasen .

Inavelskoefficienten har stadigt minskat under perioden. Klubbens strategi att sänka inavelsgraden har lyckats och vi arbetar nu för att behålla dagens nivå. Klubbens strategi att öka andelen meriterade hundar i avel, att öka kunskapen om anatomi hos medlemmarna, samt att de har god kännedom om rasstandardens innehåll har inte lyckats så bra. Intresset från medlemmarna har varit svalt när klubben erbjudit olika utbildningar och informationsdagar, och tyvärr har flera tillfällen fått ställas in då intresset varit alltför lågt. Från klubbens sida vet vi inte i dagsläget hur vi skall motivera medlemmarna att söka sig till de utbildningar/kurser som erbjuds. För närvarande är andelen kullar som föds efter omeriterade föräldrar alltför hög. Flera uppfödare ställer aldrig ut sina avelshundar eller dess avkommor.

Klubbens fokus på päls finns också med på anvisningarna i SRD - Särskilda rasspecifika domaranvisningar..

Utvärdering av de förberedande träffarna inför revideringen av RAS

Inför revideringen av RAS genomfördes under våren 2011 fyra medlemsträffar kring RAS på olika orter i landet, från Hässleholm i söder till Piteå i norr. Ytterligare två träffar var planerade men fick ställas in på grund av för lågt intresse från medlemmarna i de aktuella områdena; färre än två deltagare var anmälda i dessa fall.

För att få jämförbara svar från de olika träffarna användes förformulerade frågor och kortfattat visade sig följande:

- ⤴ Det finns fortfarande en stor okunskap om RAS bland klubbens medlemmar.
- ⤴ Intresset för RAS är fortfarande väldigt lågt.
- ⤴ Pomerianklubben måste försöka få ut mer information om RAS och rasstandarden till alla uppfödare och medlemmar.
- ⤴ Mer kunskap om SKK:s avelsdata behövs för att denna resurs ska kunna utnyttjas på rätt sätt.
- ⤴ Pomerianägarna verkar inte ha något större intresse av MH då det varit mycket svårt att få dem att göra MH-test med sina hundar.
- ⤴ Klubbens arbete med att minska inavelsnivån ser medlemmar positivt på.
- ⤴ Det som oroar mest angående rasens hälsoläge är sjukligt håravfall. Mer information behövs både i tidningen och på hemsidan.
- ⤴ För att förbättra situationen med sjukligt håravfall ska man inte använda sjuka individer samt undvika drabbade linjer.
- ⤴ Medlemmarna anser att klubben ska fortsätta att rekommendera att hundarna knäledsundersöks och att den informerar mer om PL.
- ⤴ Kejsarsnitt är fortfarande ett problem men mer kunskap bland uppfödarna om valpning skulle kunna hjälpa till att minska antalet kejsarsnitt.
- ⤴ Dålig tandstatus är fortfarande ett problem.
- ⤴ Epileptiska anfall verkar ha minskat och medlemmarna upplever det inte som något problem.
- ⤴ Medlemmarnas kunskap om grundregler, SKK:s policy, djurskyddslagen, konsumentlagen och klubbens Avelsstrategi (RAS) behöver förbättras.

Källförteckning

2 hälsoenkäter till Pomeranianuppfödare och ägare

Försäkringsstatistik från Agria, Sveland, Folksam och IF uttagen 2011

Avelsanalys gjord av Per-Erik Sundgren.

Rasstandarden för Pomeranian

SKK:s rasdata

SKK:s Sund Hundavel

Faktatexter från SKK:s hemsida www.skk.se

Följande nummer av klubbtidningen Pomeranian har innehållit RAS-relaterad information:

2:2002, 4:2003, 2,3 och 4:2004. 4:2007, 1,4:2008, 3:2010,1,2,3:2011

Arbetet med RAS har fortlöpande redovisats vid alla årsmöten sedan 2002.

Följande uppfödar- och medlemsträffar har handlat om RAS:

2002 Ånnaboda - Genomgång av hälsofrågor och info om RAS.

2003 Hallstahammar – Föredrag av Docent vet Ann Sofie Lagerstedt som pratade om parning, valpning och dräktighet. Föredrag av Chefsvet. Lage Bellström som pratade om hud- och pälsproblem.

2004 Ånnaboda – Genomgång av RAS dokumentet.

2007 Medlemsmöte – diskussion och genomgång av RAS.

2011 – medlemsmöten med genomgång av RAS för revidering, på flera platser i Sverige.